

14. august 2009

EM 2009/27

Inatsisartut suleriaasiata § 35-ia naapertorlugu matumuuna nassiuppara apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamut siunnersuut:

Meeqqanut ilaqutariinnermullu politikkitimi suliniutit nutarsarneqarnissaannut apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiamik siunnersuut, taamaalillutik angajoqqaanngortussat angajoqqaanngornissaminnut sapersannginnerusassammata.

(Inatsisartunut ilaasortat Andreas Uldum aamma Justus Hansen, Demokraatit)

Tunnngavilersuut:

Meerartaarnek inuttut akisussaafferujussuarmik nassataqartarpoq. Angajoqqaarpasuit tamanna akisussaaffik annertoq ilisimarpasinngilaat. Meeqqat isumakulunnartumik amerlassusillit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartariaqartarput, angajoqqaajusut attaveqatigiiffiisalu akisussaaffik meerartaarnerup nassatarisartagaa pillugu malunnartumik ineriartoqataasimanninnerat pequtaalluni. Taamatuttaaq meerarpasuit angajoqqaarput timikkut tarnikkulluunniit qanilaartuunngitsunik, meeqqaminnik inersimasunngorunik imminnut pilersulernissaannut ineriartortitsinissaminnut kaammattuinnissaminnullu sapersartut. Pissutsit ajornartorsiorfiusut amerlavallaarput, ingammik inuusuttunut, perorluarneqanngitsunut aammalu ajortiasunut angajoqqaanngorsimasunut ilaqutariinnullu, ulluinnarni ammasumik oqallisigineqarneq ajortut.

Demokraatit politikikkut sulissutigaaq meeqqat inuusuttullu peroriartornerminni atugarisaasa pitsanngorsarneqarnissaat, soorluttaaq Demokraatit sulissutigaaq ilaqutariit nukittorsarneqartuarnissaat. Inatsisit tapiissutillu pitsanngorsarsinnaavagut, tamannali naammattuaannarpa? Maani Inatsisartuni oqallinnerit naleqalersitsisut allannguisullu ingerlannissaat puigortariaqanngilagut, tassani periarfisaqaratta inuiaqatigiinni isummertariaatsip nalinginnaasup sunnerrissaanut.

Demokraatit isumakuluutigaat angajoqqaarpasuit, ingammik inuusuttuaraallutik meerartaarnikut, ilaqutariittut inuulernissaminnut atugassarititaasunik pitsaasunik pilersitsinissaminnut nalorsartut imaluunniit ajornakusoortitsisut. Ilaqutariittut aallartinnerliorneruvoq namminerisamik aaliangersimasumik angerlarsimaffeqanngikkaanni. Ilaasa nammineerlutik najugaqarfissaminnik pissaqanngikkaluarlutik qujanartumik anigortarpaat qanigisaminnit tapersersorneqarlutillu najugassaqartinneqaraangamik, taakku ilaqutaasut pisinnaasartik tamaat naapertorlugu. Inuusuttulli allat ilaqutaqarneq ajorput tapersersuillutillu toqqissisimanermik tunisisinnaasunik.

Nunaqarfippassuarni illoqarfippassuarnilu takussaasarput anaanat inuusuttunnguit 15-18 missaanni ukiullit, ilaatigooriarlunilu ilaanni allaat inuusunnerusut meeqqisartut. Inatsisartuni tusagassiutinilu pikkoriffiginikuunngilarput oqallisigissallugit Demokraatit taasartagaat *meeqqat meerartaaraangata – ajornartorsiut*.

Ilimanarpoq eqimattaqassasoq innuttaasunik piorsarsimassusertik imaluunniit misigissutsitik aallaavigalugit isumaqartunik inuusuttuaqqat meerartaaraangata nuannersuullunilu inuttut

pisuunnguallaataasartoq. Taamatuttaaq ilimanarpoq inuusuttut misigisimasinnaanerit kulturimut tunngassuteqartumik kimigiiserfigineqarlutik angajoqqaaminninngaanniit aanaakkumininngaanniillu, sulii perorsaanissaminnut angajoqqaanngornissaminnullu sulii piareersimannikkaluarlutik.

Kisianni naqissuserneqartariaqarpoq isumassugassanik sumiginnaasoqarnissaanut annertuumik navianartorsiortoqarsinnaanera, meeqqat meerartaaraangata, taakkumi angajoqqaat inuusuttut amerlanertigut toqqissisimanartumik angajoqqaajusinnaaneq ajormata. Meerartaarnissamut qassinik ukioqarnissaq eqqartunngikkaluarlugu, Demokraatit isumaqarput, pingaaruteqartoq oqaluuserissallugu meerartaannginnermi suut eqqarsaasersuutigineqqaartariaqarnersut.

Innersuussutit taakku Demokraatit ammasumik oqaluusererusuppaat, uagut qinikkat inuusuttunut ingerlateqqittariaqakkagut, piaarpallaartumik meerartaarnissaminnik aalianginnginneranni. Inuusuttut taakku eqqarsalersittariaqarpagut pilersaarusiortillugillu, pilersaarutaanngitsumik tassanngaannartumik naartuleriasaannginnerini.

Demokraatit innersuussutigaat aallaqqaasiutigalugu inuusuttut meeqqamut perorsaanissaminnut piumasaaqatinnik tunngaviusunik pigisaqarnerlutik takunnilerinneqartariaqartut. Ilinniagaqanngikkaanni, imaluunniit aaliangersimasumik suliffeqanngikkaanni, piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu pilersuinissamut tunngaviusinnaasumik, taava silatusaarnerussaaq meerartaarnissaminnik utaqqisitsiinnarunik. Eqqarsaatigilluarlugu angajoqqaanngornerussanngilaq, assersuutigalugu atuarfimmi atuartuuguit imaluunniit inuusuttuuguit ilinniagaqanngitsoq, imaluunniit aaliangersimasumik ataavartumillu suliffeqarnissarnut periarfissaqanngikkuit.

Demokraatit innersuussutigaat meerartaarusuttut meerartaarnissaminnik aaliangertinnatik namminneq initaartariaqartut. Eqqarsaatigillugaananilu tulluurtuunngilaq meerartaassagaanni pitsaasunik toqqissisimanartunillu sinaakkutalimmik toqqammavissaqartitsinngikkaanni.

Nuummiinnaq angajoqqaat inuusuttut 50-it sinnerlugit nalunaarsorneqarsimapput najugaqanngitsut. Taakku ilaat ikittuinnaat tulluurtunik atugassaqartinneqarput, angajoqqaaminni innisimasuunerminni. Ilaannut ullut tamarmik sukataarfiupput naammaginartunik sinaakkunataqartitsiniarsarinnermut, imminermut meeqqamullu inissarsiortuarnerit ingerlanneqartariaqartarlutik. Ilaqutariinnguanut tamanna innersuussassaanerluni? Naamerluinnaq, Demokraatillu isumaqarput inuiaqatigiit immikkut pisussaaffeqartut angajoqqaat taakku sanngiitsut ikiussallugit. Taamatulli ikiuiniarneq kinguneqassanngilaq inuusuttut imatut eqqarsalernissaannik: *Sooq inissarsiorlunga ukiut 15-it utaqqissaanga, meerartaaruma massakkorluinnaq inisaartinneqarsinnaaguma?*

Ullumikkut takusarpagut angajoqqaarpasuit inuusulluinnartut. Meeqqat inuusuttullu inerisimalluanninnertik pissutigalugu ajortiasut, pilersaarutaanngitsumillu meerartaarsimanertik pillugu meeqqamut akisussaaffimmik qanoq annertutigisumik peqarnerlutik ilisimanninngitsut. Demokraatit isumaqarput piffissanngortoq siunnersuinerup pitsaaliuinerullu nukittorsarneqarnissaanut piffissanngortoq, taamaalilluta siunissami perorsimalluanningsut ajortiasullu angajoqqaat meeqqallu inuiaqatigiitsinni annikillissarniarlugit.

Ullumikkut neqerooruteqarpoq tapersersorneqarnissamullu periarfissaqarluni, inuusuttut ilaqutariinni paarinerlunneqarnikut inuiaqatigiinnit qaqiteqqinniarnaqarlutik. Qanorluunniit suliniartoqartigigaluarpat Demokraatit isumaqarput pitsaaliuineq isummanillu pigiliunnikunik allannngortitsiniarnerit suliniarnikkut nukittorsarneqartariaqartut.

Oqallinneq una aqutigalugu neriuutigaarput tamatta angajoqqaanngortussanut meeqqat inuusuttullu pillugit politikkimut anguniakkatta saqqummiunneqarnissaat, taamaalilluta piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu angajoqqaatut nukittunerulernerussagatta.